

Nederlands kenniscentrum
voor ondergronds bouwen en
ondergronds ruimtegebruik

Nieuwsbrief

Congres in beeld

(Foto's: Chiel Epskamp)

Innovator Marjet Rutten riep op tot slim gebruik van bestaande technieken.

Adrie van Duijne van stichting KIEN vertelde hoe zijn organisatie de elektrotechnische wereld vooruit helpt.

Robbert van Leeuwen, winnaar Schreudersstudieprijs 2010, gaf aan wat er volgens hem nodig is om tot creatieve ingevingen te komen.

COB-congres 2012 zeer geslaagd!

Mede dankzij de tweehonderdvijftig gasten, een inspirerende locatie en de interessante verhalen uit het netwerk, kijken we met enige trots terug op het COB-congres van 29 november jl. In deze nieuwsbrief vindt u enkele highlights en een vooruitblik.

Het thema *Vindingrijk in arme tijden* bleek een goede bron van inspiratie. Zowel in het plenaire gedeelte als in de parallelsessies kwamen de sprekers met mooie voorbeelden van slimme oplossingen die ons helpen om ook in krappe tijden ondergrondse bouwprojecten te realiseren. Heeft u een presentatie gemist of wilt u nog iets nalezen? [OP ONZE WEBSITE KUNT U ALLE PRESENTATIES DOWNLOADEN ALS PDF.](#)

Doet u mee?

Tijdens de parallelsessies werd er niet alleen gepresenteerd: sommige sprekers waren ook op zoek naar mensen die willen meedenken in het vervolgtraject. De presentaties waren echter gelijktijdig geprogrammeerd, waardoor u misschien een oproep heeft gemist. Om u de kans te geven alsnog mee te doen, beschrijven we hieronder de initiatieven waarbij u kunt aanhaken:

- **Value Engineering**

Thera de Kramer (RWS) en Frank Oud (ProRail) hielden een [SESSIE OVER VALUE ENGINEERING](#) (VE). Wilt u meer weten over dit onderwerp? Op 6 maart 2013 start de Dutch Association of Cost Engineers een [6-DAAGSE BASISOPLEIDING VALUE MANAGEMENT](#), gegeven door Timme Hendriksen en Koen Schmitz van ProRail. Daarnaast kunt u op 21 februari naar een contactbijeenkomst bij Campina, waar wordt laten zien wat VE bij Campina doet en hoe het wordt gebruikt. Deze bijeenkomst is zeer geschikt voor mensen die nog niet weten wat VE is.

Tijdens de parallelsessies vroegen COB-coördinatoren en -ambassadeurs uw mening over nieuwe initiatieven.

Ook op de website:

[Sprinklersystemen grootschalig getest](#)

Arcadis en Efectis Nederland voerden in het voorjaar zeven grootschalige brandproeven uit in een Spaanse testtunnel. Dit in opdracht van de Singaporese overheid, die wilde weten of de sprinklersystemen van hun wegtunnels voldoende veiligheid bieden bij brand. Het was voor het eerst dat sprinklers in een tunnel zo uitvoerig zijn getest.

[Oude onderdoorgang krijgt uitbreiding](#)

Het tijdelijke station Nijmegen Lent wordt een permanent station. Strukton is betrokken bij het uitbreiden van een bestaande onderdoorgang en de aanleg van een voetgangerspassage. Een bestaande pijler van meer dan honderd jaar oud vraagt om een voorzichtige aanpak.

- **De energieneutrale tunnel**

Met bewezen technieken, gebruik van ter plaatse opgewekte energie en slimme ventilatiesystemen is een 'Zero Energy Tunnel' vandaag al mogelijk, zo blijkt uit [DE PRESENTATIE](#) van Waldo Kolk (Cofely). Het onderzoeksteam is nu op zoek naar mensen die willen meehelpen het concept in praktijk te brengen. Er zijn al gesprekken gaande met Rijkswaterstaat, maar geïnteresseerden zijn van harte welkom om aan te haken.

[>> LEES OOK HET ARTIKEL OVER DE ZERO ENERGY TUNNEL IN DE VERDIEPING](#)

- **Speerpunten platform Veiligheid en Veiligheidsbeleving**

COB-coördinator Thijs Ruland en ambassadeur Evert Worm

[PRESENTEERDEN](#) een aantal mogelijke speerpunten voor het COB op het gebied van veiligheid. Drie onderwerpen kregen de meeste bijval:

stadstunnels, voorlichting en een optimalisatieslag voor hulpverlening. Begin 2013 wordt verder gesproken over de invulling van deze initiatieven. Als u hieraan wilt deelnemen, horen we dat graag.

- **Regie op de ondergrond**

Elke ontwikkeling bovengronds kent zijn weerslag in de ondergrond. Een vorm van regie lijkt daarom noodzakelijk, maar hoe pakken we dit aan? Dat was de vraag van COB-coördinator Jantien van den Berg en Bert van Eekelen tijdens [HUN SESSIE](#) op het COB-congres. Er werd nog vooral gesproken over achterliggende oorzaken. Begin maart willen we in een vervolgsessie dieper ingaan op de oplossingen. Laat het ons weten als u wilt meedenken.

- **Technology Return**

COB-coördinator Brenda Berkhout en ambassadeur William van Niekerk discussieerden met de gasten over [MANIEREN OM INNOVATIE TE STIMULEREN](#).

Is Technology Return in aanbestedingen een goede oplossing? Het antwoord was niet eenduidig; er kwamen ook andere middelen langs, zoals een gereserveerd budget buiten het contract. Heeft u ook suggesties en wilt u betrokken worden bij het vervolgtraject? Neem dan contact met ons op.

Voor meer informatie en aanmelding kunt u contact opnemen met Edith Boonsma, communicatie COB: EDITH.BOONSMA@COB.NL of 0182 540 660.

Schreudersstudieprijs 2012

Daniëlle Bakkes en Ruud Arkesteijn zijn de winnaars van de Schreudersstudieprijs 2012. Daniëlle won in de categorie Conceptueel en Ruud in de categorie Techniek. Als prijs ontvingen ze beiden een oorkonde en een cheque van vijftientwintighonderd euro.

De [SCHREUDERSSTUDIEPRIJS](#) wordt elke twee jaar uitgereikt aan een student die in zijn of haar afstudeeronderzoek de ondergrondse ruimte op de meest innovatieve en verantwoorde manier heeft benut. De jury roemde [PRIJSWINNARES DANIËLLE BAKKES](#) om haar goed doordachte en ontworpen plan voor de

In recordtempo de Andes doorboren

Het wordt een van de grootste infrastructurele projecten van Zuid-Amerika tot op heden: een 52,5 kilometer lange treintunnel tussen Argentinië en Chili, dwars door de Andes. De Bioceánico Aconcagua Corridor zal bij oplevering vijftien miljoen ton vracht per jaar verwerken.

Enquête

Sinds een jaar werkt de Britse [Underground Mapping Association \(UMA\)](#) aan een standaard voor het detecteren en in kaart brengen van ondergrondse kabels en leidingen. Een [online enquête](#) moet helpen de standaard goed te laten aansluiten bij de praktijk. Mensen die werkzaam zijn op het gebied van ondergrondse infrastructuur worden uitgenodigd hieraan deel te nemen.

Ook in de Onderbouwing:

Een greep uit de artikelen buiten het thema:

- Interactief ontwerpen met virtual design and Construction
- XXL-warmtenet in Rotterdam
- Kabels- en leidingentunnel voor den Haag nieuw centraal
- De dialoog: de rol van de geotechnisch specialist
- De visie van: Jan Willemssen, nieuw COB-bestuurslid
- Zo kan het ook: afdalen in de kunstwereld

waterproblematiek in Maastricht. De degelijke, diepgaande behandeling van CUR-aanbeveling 77 van [RUUD ARKESTEIJN](#) is volgens de jury een grote meerwaarde voor de praktijk door de concrete verdieping en wijzigingen.

Almer van der Stoel, hoogleraar aan Universiteit Twente, reikte de Schreudersstudieprijs uit op het COB-congres. (Foto: Chiel Epskamp)

Volgende week: de Onderbouwing

Even wat anders lezen dan kerstrecepten? Dat kan! Volgende week verschijnt de nieuwe Onderbouwing, ons blad vol verhalen over ondergronds bouwen. We richten ons deze keer in het bijzonder op manieren om faalkosten te bestrijden. Mocht u het blad niet thuis ontvangen, dan kunt u terecht op onze website. In de Verdieping vindt u alle artikelen en meer.

In de bouwsector denken we bij faalkosten aan gebreken, meerwerk, gevolgschade... De discussie gaat veelal over de problemen, maar in navolging van het werkprogramma [GEO-IMPULS](#), waar het COB actief aan deelneemt, kijken we in het themagedeelte van de nieuwe Onderbouwing naar de oplossingen. Faalkosten bestrijd je door het op elk gebied beter te doen. U - het COB-netwerk - laat zien dat dat kan:

- Jonge vakmensen helpen faalkosten de (beton)wereld uit: interview met Frens Pries, directeur Betonvereniging
- Innovatieve simulatietechniek voor soepele ingebruikname spoortunnel Delft
- Vijzelgracht als praktijklab voor omgevingsmanagement
- Tunnelveiligheid: de standaard vs. een omslag in denken
- Wie doet wat wanneer? Risicogestuurd grondonderzoek in contracten

Nieuw op de kennisbank:

In de Onderbouwing schrijven we ook over het promotieonderzoek van Ibsen Chivatá Cárdenas (Universiteit Twente). Zijn causale risicomodellen blijken een belangrijke bijdrage leveren aan risicomanagement in bouwprojecten. Het rapport is nu alvast te vinden op onze [kennisbank](#).

De meesten van u ontvangen de Onderbouwing automatisch. Daarnaast is het blad na verschijnen digitaal te bekijken [VIA ONZE WEBSITE](#). Mocht u echter een (extra) gedrukt exemplaar willen ontvangen, dan kunt u contact opnemen met het secretariaat via INFO@COB.NL of 0182 540 660.

Het COB voorlopig nog in Gouda

Het COB gaat deelnemen aan de Bouwcampus die zal worden gehuisvest in het oude pand van de Dienst Verkeer en Scheepvaart van Rijkswaterstaat in Delft. Het is nog onduidelijk op welke datum de fysieke campus zal starten, aangezien de gesprekken over de inrichting en de kosten nog in een pril stadium verkeren. Tot verhuizing naar Delft aan de orde is, blijft het COB samen met SIKB en SKB gehuisvest aan Groningenweg 10 in Gouda. In januari 2013 zal er al een begin worden gemaakt met een virtuele campus.

Volg ons op Twitter [@COBTWEET](#)
Heeft u leuke of interessante nieuwtjes, wetenswaardigheden of agenda-items?
Stuur ze dan naar redactie@cob.nl. We ontvangen uw bijdrage graag!

U ontvangt deze e-mail omdat u heeft deelgenomen aan een of meerdere activiteiten van het COB. Ontvangt u liever geen nieuwsbrieven meer van het COB? Dan kunt u zich [hier](#) afmelden